

Oikeusministeriö
(lausunnot@om.fi)

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 2.3.2011 OM/3/52/2010

VERKKOVAIKUTTAMISTA 2010-LUVULLA

Maa- ja metsätalousministeriö esittää lausuntonaan selvityksestä "Verkkovaikuttamista 2010-luvulla - selvitys verkossa pääosin tai kokonaan tapahtuvan yhdistystoiminnan mahdollistamisesta" (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 1/2011) seuraavaa.

Selvityksessä kartoitetaan järjestöjen ja järjestötoimintaan osallistuvien kansalaisten tarpeiden ja toimintamallien muutoksia internet-ympäristössä sekä arvioidaan keinoja, joilla verkko-osallistumista yhdistystoimintaan voitaisiin tukea ja parantaa. Lisäksi selvityksen tavoitteena on kartoittaa sitä, miten yhdistyslakia tulisi jatkossa kehittää tunnistamaan paremmin järjestö- ja kansalaistoiminnan muutoksia sekä mahdollistamaan paremmin myös pääasiassa verkossa tapahtuva yhdistystoiminta. Kuten selvityksen tekijätkin, Leo Stranius ja Lasse Laaksonen, selvityksen johdannossa toteavat, selvitys ei ole luonteeltaan kattava tutkimus, vaan paremminkin asiantuntija-arvioihin perustuva muistio, jonka tarkoituksena on toimia pohjana myöhemmälle keskustelulle sekä selvitys- ja lainsäädäntötyöhön. Selvitystyö liittyy osana valtioneuvoston 4.2.2010 hyväksymää periaatepäätöstä demokratian edistämisestä Suomessa.

Viime vuosina kansalaistoiminta ja pyrkimys vaikuttaa erilaisiin asioihin on siirtynyt yhä enenevässä määrin sähköiseen toimintaympäristöön. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan selvityksessä on esitetty muuttunut toimintaympäristö, muuttuneet vaikutustavat sekä näihin liittyvät uudenlaiset haasteet riittävän laajasti ja havainnollisesti.

Selvityksessä esitetyt suositukset yhdistyslain muuttamistarpeista luovat hyvän pohjan jatkoselvitystyölle. Luvussa 6 on esitetty yhdistyslain muuttamista koskevien suositusten ohella myös suosituksia, jotka koskevat yleisesti valtion virastojen ja laitosten toimintaa ja toimintatapoja sähköisessä toimintaympäristössä. Näiden suositusten osalta maa- ja metsätalousministeriö toteaa yleisesti, että valtionhallinnossa on käynnissä monia suuria it-ympäristöön liittyviä muutoksia ja kehittämishankkeita. Hankkeiden yhtenä tavoitteena on osaltaan helpottaa toimimista sähköisessä toimintaympäristössä. Tätä kautta avautuu mahdollisuus tulevana vuosina yhä enenevässä määrin toimia sähköisessä toimintaympäristössä myös kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen suuntaan.

Toisaalta viime vuosina kansalaisten ja kansalaisryhmien mahdollisuus vaikuttaa vireillä oleviin hankkeisiin niiden valmisteluvaiheessa on parantunut. Maa- ja metsätalousministeriö, kuten monet muutkin virastot, julkaisevat vireillä olevia hankkeita koskevat lausuntopyynnöt tausta-aineistoinaan internet-sivuillaan. Tätä kautta myös yksittäisellä kansalaisella tai yhdistyksellä, jolta ei ole erikseen lausuntoa pyydetty, on mahdollisuus vaikuttaa vireillä olevassa asiassa. Toki tämä edellyttää kansalaisen tai yhdistyksen omaa aktiivisuutta seurata internet-sivuja tai hankkeiden etenemistä valtioneuvoston hankerekisterissä julkaistujen tietojen pohjal-

ta. Vaikutusmahdollisuuksien käyttäminen parantuisi merkittävästi, jos tulevaisuudessa saataisiin luotua yhteinen verkkosivu.

Maa- ja metsätalousministeriössä on alkuvuonna 2011 hyväksytty sosiaalisen median linjaukset. Ministeriössä on ryhdytty pienin askelin hyödyntämään verkkoviestinnän uusimpia suuntauksia. Facebook-sivustojen hyödyntäminen verkkoviestinnässä tulee lisääntymään tulevina vuosina todennäköisesti huomattavastikin. Tämä kuitenkin edellyttää henkilöstön kouluttamista ja uusien linjausten ja toimintatapojen omaksumista. Uudet toimintatavat ja niiden tuomat mahdollisuudet on kuitenkin nähty hyväksi toimintatavaksi muuttuneessa toimintaympäristössä. Varsinkin nuoremmat virkamiehet, joista monet vapaa-aikanaan osallistuvat yhteydenpitoon ja toimintaan Facebook- tai vastaavassa ympäristössä, ovat aktiivisia osallistumaan myös verkko-ympäristössä julkisten asioiden hoitamiseen. Sosiaalisen median hyödyntäminen tulee varmasti lisääntymään huomattavasti myös valtiosektorilla tulevina vuosina. Nyt ollaan pääsemässä jo hyvään alkuun.

Kansliapäällikkö

Jarmo Vaittinen

Neuvotteleva virkamies

Marit Ilveskero